

ÖABT HAZIRLIK

Türkçe Öğretmenliği Alan Bilgisi Deneme Sınavı

30 çoktan seçmeli soru, 6 bölüm, açıklamalı çözümler

Sınav İçeriği

Türk dili bilgisi, edebiyat tarihi, dil öğretimi, metin çözümleme, dilbilim ve ölçme-değerlendirme

Kapsanan Bölümler

Türk Dili Bilgisi
Türk Edebiyatı Tarihi
Dil Öğretimi Yöntem ve Teknikleri
Yazınsal Metin Çözümleme ve Eleştiri
Dilbilim ve Genel Dilbilgisi
Program Geliştirme ve Ölçme-Değerlendirme

Ad Soyad _____

Tarih _____

Hazırlık sınavı öğretmen adayları için düzenlenmiştir.

Bölüm 1: Türk Dili Bilgisi

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte ünlü düşmesi meydana gelmiştir?

- a) Bahçedeki çiçekleri suladı.
- b) Omuzunda ağır bir yük taşıyordu.
- c) Şehrin ışıkları göz kamaştırıyordu.
- d) Çocuklar sokakta oyun oynuyor.
- e) Kitaplarını masaya bıraktı.

2. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- a) Gözlükçü
- b) Sevgi
- c) Kalemlik
- d) Masa
- e) Bilgin

3. "Öğretmen, tahtadaki yazıları dikkatle sildi." cümlesinin öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Özne - Belirtili Nesne - Zarf Tümleci - Yüklem
- b) Nesne - Özne - Yer Tamlayıcısı - Yüklem
- c) Özne - Yer Tamlayıcısı - Nesne - Yüklem
- d) Belirtisiz Nesne - Özne - Yüklem
- e) Zarf Tümleci - Özne - Nesne - Yüklem

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi) kuralına aykırı bir kullanım vardır?

- a) Kitapçıdan yeni bir roman aldım.
- b) Sınıfta sessizce oturuyordu.
- c) 1923'de Cumhuriyet ilan edildi.
- d) Yaptığı işten büyük keyif alıyor.
- e) Sokakta yaşlı bir adam gördüm.

5. Aşağıdakilerden hangisi birleşik isim değildir?

- a) Hanımeli
- b) Aslan ağzı
- c) Gökkuşuğu
- d) Bilgisayar
- e) Kitaplık

Bölüm 2: Türk Edebiyatı Tarihi

6. Divan edebiyatında "Gazel" türüyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Aşk, şarap ve kadın konuları işlenir.
- b) İlk beytine matla denir.
- c) Beyit sayısı genellikle 5-15 arasındadır.
- d) Konu birliği her zaman aranır.
- e) Son beytine makta denir.

7. Türk edebiyatının ilk yazılı belgesi olarak kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Divanü Lügati't-Türk
- b) Orhun Yazıtları
- c) Kutadgu Bilig
- d) Dede Korkut Hikayeleri
- e) Risaletü'n-Nushiyye

8. Tanzimat edebiyatı 1. dönem sanatçıları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- a) Sanat toplum içindir görüşünü benimsemişlerdir.
- b) Dilde sadeleşmeyi savunmuş ancak tam başarılı olamamışlardır.
- c) Batılı anlamda ilk eserleri vermişlerdir.
- d) Şiirde sadece hece ölçüsünü kullanmışlardır.
- e) Hürriyet, adalet gibi kavramları işlemişlerdir.

9. Aşağıdakilerden hangisi Servet-i Fünun dönemi bağımsız sanatçılarından?

- a) Tefik Fikret
- b) Cenap Şahabettin
- c) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- d) Halit Ziya Uşaklıgil
- e) Mehmet Rauf

10. Millî Edebiyat akımının dil anlayışını belirleyen makale hangisidir?

- a) Şiir ve İnşa
- b) Yeni Lisan
- c) Mukaddime
- d) Lisan
- e) Tercüman-ı Ahval Mukaddimesi

Bölüm 3: Dil Öğretimi Yöntem ve Teknikleri

11. Öğrencilerin bir metni hızlıca gözden geçirerek ana fikri bulmaya çalıştıkları okuma tekniği hangisidir?

- a) Derinlemesine okuma
- b) Sesli okuma
- c) Göz gezdirerek (Skimming) okuma
- d) Eleştirel okuma
- e) Not alarak okuma

12. Aşağıdakilerden hangisi yapılandırmacı yaklaşımın temel özelliklerinden biri değildir?

- a) Bilgi öğrenci tarafından inşa edilir.
- b) Öğretmen rehber konumundadır.
- c) Ezberci eğitimi esas alır.
- d) Önceki öğrenmeler önemlidir.
- e) Süreç odaklı değerlendirme yapılır.

13. Dinleme becerisini geliştirmede kullanılan "tahmin ederek dinleme" stratejisinin temel amacı nedir?

- a) Kelimelerin doğru telaffuzunu öğrenmek.
- b) Dinleme öncesi merak uyandırmak ve metne odaklanmak.
- c) Metni harfi harfine ezberlemek.
- d) Konuşmacının ses tonunu analiz etmek.
- e) Sadece anahtar kelimeleri yakalamak.

14. Yazma eğitiminde "serbest yazma" tekniği öğrencide en çok hangi beceriyi geliştirir?

- a) Yazım ve noktalama kurallarını uygulama
- b) Kelime hazinesini artırma
- c) Düşüncelerini engellenmeden ifade etme
- d) Güzel yazı yazma
- e) Kaynakça gösterme

15. Konuşma eğitiminde "münazara" tekniğinin öğrencilere kazandırdığı en önemli yeti hangisidir?

- a) Ezber yeteneği
- b) Argüman geliştirme ve ikna kabiliyeti
- c) Tiyatro becerisi
- d) Hızlı okuma
- e) Bireysel çalışma disiplini

Bölüm 4: Yazınsal Metin Çözümleme ve Eleştiri

16. Anlatıcının her şeyi bildiği, kahramanların zihninden geçenlere hakim olduğu bakış açısı hangisidir?

- a) Gözlemci bakış açısı
- b) Kahraman bakış açısı
- c) İlahi (Hakim) bakış açısı
- d) Çoğulcu bakış açısı
- e) Nesnel bakış açısı

17. Şiirde ses ve anlam yakınlığına dayanan, dize sonlarındaki ses benzerliğine ne ad verilir?

- a) Aliterasyon
- b) Asonans
- c) Kafiye (Uyak)
- d) Redif
- e) Ölçü

18. Modern romanda kahramanın iç dünyasını, düzensiz ve mantık silsilesi olmadan yansıtan teknik hangisidir?

- a) Geriye dönüş
- b) Bilinç akışı
- c) İç çözümleme
- d) Pastiş
- e) İroni

19. Aşağıdakilerden hangisi trajedinin özelliklerinden biri değildir?

- a) Konular mitolojiden alınır.
- b) Kahramanlar soylu kişilerdir.
- c) Kaba ve çirkin sözlere yer verilmez.
- d) Üç birlik kuralına uyulmaz.
- e) Acıklı olaylar sahnede gösterilmez.

20. Sanat eserini sadece metin üzerinden, yazar ve dönemden bağımsız inceleyen kuram hangisidir?

- a) Sosyolojik eleştiri
- b) Psikolojik eleştiri
- c) Yeni eleştiri (Yapısalcılık)
- d) Tarihsel eleştiri
- e) İzlenimci eleştiri

Bölüm 5: Dilbilim ve Genel Dilbilgisi

21. Dilin en küçük anlamlı birimine dilbilimde ne ad verilir?

- a) Fonem (Sesbirim)
- b) Morfem (Biçimbirim)
- c) Leksem (Sözlükbirim)
- d) Sentagmam (Dizimbirim)
- e) Semem (Anlambirim)

22. Bir sözcüğün zihinde uyandırdığı ilk ve genel anlama ne ad verilir?

- a) Mecaz anlam
- b) Yan anlam
- c) Temel (Gerçek) anlam
- d) Terim anlam
- e) Deyim anlam

23. Modern dilbilimin kurucusu kabul edilen ve "Genel Dilbilim Dersleri" eseriyle tanınan bilim insanı kimdir?

- a) Noam Chomsky
- b) Ferdinand de Saussure
- c) Roman Jakobson
- d) Leonard Bloomfield
- e) Edward Sapir

24. Dilin iletişim sırasında alıcıda bir tepki oluşturma işlevine ne ad verilir?

- a) Göndergesel işlev
- b) Heyecana bağlı işlev
- c) Alıcıyı harekete geçirme işlevi
- d) Kanalı kontrol işlevi
- e) Metadil işlevi

25. Aşağıdakilerden hangisi göstergebilimde (semiyotik) gösteren ve gösterilen arasındaki ilişkiyi inceler?

- a) Nedensizlik ilkesi
- b) Bağlam
- c) Artzamanlılık
- d) Eşzamanlılık
- e) Dizge

Bölüm 6: Program Geliştirme ve Ölçme-Değerlendirme

26. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda temel beceri alanları hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- a) Okuma - Yazma - Anlama
- b) Dinleme - Konuşma - Okuma - Yazma
- c) Gramer - Edebiyat - Yazma
- d) Anlama - Anlatma
- e) Sözlü iletişim - Yazılı iletişim

27. Öğrencinin gelişimini, çabasını ve başarısını gösteren ürünlerin toplandığı dosya hangisidir?

- a) Rubrik
- b) Portfolyo
- c) Kontrol listesi
- d) Tanılayıcı dallanmış ağaç
- e) Kelime ilişkilendirme testi

28. Bir ölçme aracının ölçmek istediği özelliği başka özelliklerle karıştırmadan doğru ölçmesine ne denir?

- a) Güvenirlik
- b) Geçerlik
- c) Kullanışlılık
- d) Nesnellik
- e) Ekonomiklik

29. Aşağıdakilerden hangisi süreç odaklı değerlendirme araçlarından biri değildir?

- a) Öz değerlendirme formu
- b) Akran değerlendirme formu
- c) Gözlem formu
- d) Tekil cevaplı seçmeli testler
- e) Dereceli puanlama anahtarı

30. Türkçe dersi öğretim programında yer alan "kök değerler" arasında hangisi yoktur?

- a) Adalet
- b) Dostluk
- c) Rekabet
- d) Saygı
- e) Yardımseverlik

CEVAP ANAHTARI

1.C 2.D 3.A 4.C 5.E 6.D 7.B 8.D 9.C 10.B 11.C 12.C 13.B 14.C 15.B 16.C 17.C 18.B 19.D 20.C 21.B 22.C 23.B 24.C 25.A 26.B 27.B 28.B 29.D 30.C

Açıklamalı Çözümler 1-5

1. Soru - Doğru Cevap: C

Cevap anahtarına göre doğru seçenek C'dir. Bu maddede altı çizili sözcükteki ses olayı değerlendirilir. Diğer seçeneklerde ünlü düşmesi örneği bulunmadığı için doğru kabul edilen cevap C seçeneğidir.

2. Soru - Doğru Cevap: D

Masa yapı bakımından basit sözcüktür. Diğer seçeneklerde yapım eki vardır: *gözlükçü, sevgi, kalemlik, bilgin*. Bu yüzden diğerlerinden farklı olan D seçeneğidir.

3. Soru - Doğru Cevap: A

Öğretmen özne, *tahtadaki yazıları* belirtili nesne, *dikkatle* zarf tümleci ve *sildi* yüklemidir. Öge dizilişi bu nedenle **Özne - Belirtili Nesne - Zarf Tümleci - Yüklem** olur.

4. Soru - Doğru Cevap: C

1923'de yazımı yanlıştır. Sayı ünsüzle bittiği için ek sertleşerek **1923'te** olmalıdır. Bu nedenle ünsüz benzeşmesi kuralına aykırı kullanım C seçeneğindedir.

5. Soru - Doğru Cevap: E

Kitaplık birleşik isim değil, *kitap + -lık* yapısıyla kurulmuş türemiş bir isimdir. *Hanımeli, aslan ağzı, gökkuşağı* gibi örnekler ise birleşik isimdir. Bu yüzden doğru cevap E'dir.

Açıklamalı Çözümler 6-10

6. Soru – Doğru Cevap: D

Gazel; aşk, şarap, sevgili gibi konuları işler, ilk beytine *matla*, son beytine *makta* denir ve genellikle 5-15 beyitten oluşur. Gazelde konu birliği her zaman aranmadığı için yanlış ifade **D** seçeneğidir.

7. Soru – Doğru Cevap: B

Orhun Yazıtları, Türk edebiyatının ilk yazılı belgeleri olarak kabul edilir. Divanü Lügati't-Türk ve Kutadgu Bilig gibi eserler ise daha sonraki İslamiyet etkisindeki dönem ürünleridir.

8. Soru – Doğru Cevap: D

Tanzimat 1. dönem sanatçıları toplumsal faydayı önemsemiş, hürriyet ve adalet gibi kavramları işlemiş ve Batılı türlerde ilk örnekleri vermiştir. Ancak şiirde **sadece hece ölçüsünü** kullanmamışlar, daha çok aruzu sürdürmüşlerdir.

9. Soru – Doğru Cevap: C

Hüseyin Rahmi Gürpınar, Servet-i Fünun topluluğuna bağlı olmadan eser veren bağımsız sanatçılardandır. Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Halit Ziya ve Mehmet Rauf ise topluluğun öne çıkan isimleridir.

10. Soru – Doğru Cevap: B

Yeni Lisan makalesi, Milli Edebiyat'ın dil anlayışını ortaya koyan temel metindir. Bu makalede dilde sadeleşme savunulmuş ve konuşma diline yakın bir yazı dili önerilmiştir.

Açıklamalı Çözümler 11-15

11. Soru - Doğru Cevap: C

Göz gezdirerek (skimming) okuma, bir metni ayrıntılara inmeden hızlıca tarayıp ana düşünceyi bulmaya yönelik bir tekniktir. Bu nedenle öğrencilerin metnin genel çerçevesini kavramasını sağlayan doğru seçenek **C**'dir.

12. Soru - Doğru Cevap: C

Yapılandırmacı yaklaşımda bilgi öğrenci tarafından yapılandırılır, öğretmen rehberdir ve süreç odaklı değerlendirme önemlidir. **Ezberci eğitimi esas almak** bu anlayışa aykırı olduğundan doğru cevap **C**'dir.

13. Soru - Doğru Cevap: B

Tahmin ederek dinleme, dinleme öncesinde öğrencinin konuya ilişkin beklenti oluşturmasını sağlar. Böylece merak artar, dikkat toplanır ve metni anlamaya hazırlık yapılır; bu yüzden doğru seçenek **B**'dir.

14. Soru - Doğru Cevap: C

Serbest yazma tekniğinde öğrenci düşüncelerini belirli kalıplarla sınırlanmadan yazar. Bu uygulama özellikle bireyin kendini rahat ve kesintisiz biçimde ifade etmesini geliştirdiği için doğru cevap **C**'dir.

15. Soru - Doğru Cevap: B

Münazara, öğrencilerin bir görüşü gerekçeleriyle savunmasını ve karşı görüşe cevap vermesini gerektirir. Bu nedenle en belirgin kazanım **argüman geliştirme ve ikna kabiliyeti** olduğundan doğru seçenek **B**'dir.

Açıklamalı Çözümler 16-20

16. Soru - Doğru Cevap: C

İlahi (hakim) bakış açısında anlatıcı olayların tamamını bilir; kişilerin duygu ve düşüncelerine, geçmişine ve iç dünyasına hakimdir. Soruda tanımlanan bakış açısı bu özellikleri taşıdığı için doğru cevap **C**'dir.

17. Soru - Doğru Cevap: C

Şiirde dize sonlarında görülen ses benzerliğine **kafiye (uyak)** denir. *Aliterasyon* ve *asonans* dize içindeki ses tekrarlarıyla ilgilidir; bu nedenle sorudaki tanıma uygun olan seçenek **C**'dir.

18. Soru - Doğru Cevap: B

Bilinç akışı tekniği, kahramanın zihninden geçenleri düzenli bir mantık sırasına bağlı kalmadan yansıtır. Modern romanda iç dünyanın dağınık ve kesintisiz biçimde verilmesini sağladığı için doğru cevap **B**'dir.

19. Soru - Doğru Cevap: D

Trajedide **üç birlik kuralına uyulur**; yani olay, zaman ve yer birliği önemlidir. Bu yüzden "**Üç birlik kuralına uyulmaz**" ifadesi trajedinin özelliği değildir ve doğru cevap **D**'dir.

20. Soru - Doğru Cevap: C

Yeni eleştiri, eseri yazarın hayatından ve tarihsel koşullardan bağımsız olarak, metnin kendi iç yapısı üzerinden inceleyen bir anlayıştır. Soruda vurgulanan *metin merkezli çözümlene* bu nedenle **C** seçeneğine karşılık gelir.

Açıklamalı Çözümler 21-25

21. Soru - Doğru Cevap: B

Morfem (biçimbirim), dilin anlam taşıyan en küçük birimidir. *Fonem* yalnızca ses değerini ifade eder; anlam taşımaz. Bu nedenle sorunun doğru cevabı **B**'dir.

22. Soru - Doğru Cevap: C

Bir sözcüğün akla ilk gelen, sözlükteki temel karşılığı **temel (gerçek) anlam**dır. Mecaz, yan ve terim anlamlar ise sözcüğün bağlama göre kazandığı farklı kullanımlardır. Bu yüzden doğru seçenek **C**'dir.

23. Soru - Doğru Cevap: B

Ferdinand de Saussure, modern dilbilimin kurucusu kabul edilir. Özellikle *Genel Dilbilim Dersleri* adlı eseriyle yapısal dilbilimin temellerini atmıştır. Bu nedenle doğru cevap **B**'dir.

24. Soru - Doğru Cevap: C

İletişimde alıcı üzerinde etki oluşturmaya, onu yönlendirmeye ya da harekete geçirmeye yönelik kullanım **alıcıyı harekete geçirme işlevi** olarak adlandırılır. Emir, rica ve çağrı ifadeleri bu işleve örnektir. Bu yüzden doğru seçenek **C**'dir.

25. Soru - Doğru Cevap: A

Göstergebilimde gösteren ile gösterilen arasındaki bağın doğal değil, uzlaşimsal olduğunu ifade eden ilke **nedensizlik ilkesi**dir. Yani sözcük ile karşıladığı kavram arasında zorunlu bir ilişki yoktur. Bu nedenle doğru cevap **A**'dir.

Açıklamalı Çözümler 26-30

26. Soru - Doğru Cevap: B

2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda temel beceri alanları **dinleme, konuşma, okuma ve yazma** olarak düzenlenmiştir. Bu dört alan, dil becerilerinin bütüncül gelişimini hedeflediği için doğru seçenek **B**'dir.

27. Soru - Doğru Cevap: B

Portfolyo, öğrencinin belli bir süreçte ortaya koyduğu ürünleri, gelişimini ve öğrenme çabasını bir araya getiren dosyadır. Bu yönüyle yalnızca sonuç değil, öğrenme sürecini de gösterdiği için doğru cevap **B**'dir.

28. Soru - Doğru Cevap: B

Bir ölçme aracının, ölçmek istediği özelliği gerçekten ölçmesi **geçerlik** olarak adlandırılır. Yani test, başka özelliklerle karışmadan hedeflenen niteliği ölçüyorsa geçerlidir; bu nedenle doğru seçenek **B**'dir.

29. Soru - Doğru Cevap: D

Süreç odaklı değerlendirme; öz değerlendirme, akran değerlendirme, gözlem formu ve dereceli puanlama anahtarı gibi araçlarla yapılır. **Tekil cevaplı seçmeli testler** ise daha çok sonuç odaklı ölçmeye yöneldiğinden doğru cevap **D**'dir.

30. Soru - Doğru Cevap: C

Türkçe dersi öğretim programında yer alan kök değerler arasında *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik* bulunur. **Rekabet** bu değerler arasında yer almadığından doğru seçenek **C**'dir.